

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Vissa ändringar i skattelagstiftningen till följd av resolutionsregelverket

September 2016

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
3	Bakgrund.....	6
3.1	Resolution	6
4	Förslag till ändringar i skattelagstiftningen med anledning av resolution	8
4.1	Principiella utgångspunkter för skatteeffekter i resolution.....	8
4.2	Underskottsavdrag.....	9
4.2.1	Skatteverkets synpunkter.....	9
4.2.2	Lex Kockum.....	9
4.2.3	Reglerna om avdrag för tidigare års underskott.....	10
4.3	Uttagsbeskattning.....	13
4.3.1	Skatteverkets synpunkter.....	13
4.3.2	Undantag från uttagsbeskattning vid resolution.....	14
4.3.3	Armlängdsregeln	15
4.4	Uppskjuten beskattning vid vissa omstruktureringar	16
4.4.1	Skatteverkets synpunkter.....	16
4.4.2	Fusion och fission.....	16
4.4.3	Verksamhetsavyttring och partiell fission	17
4.5	Ersättning vid sämre ekonomiskt utfall och andra ägarfrågor	18
4.6	Ikraftträdande	19
5	Konsekvensanalys.....	20
6	Författningskommentar.....	20

1 Sammanfattning

I promemorian föreslås ändringar i skattelagstiftningen till följd av resolutionsregelverket som trädde i kraft den 1 februari 2016.

Syftet med de föreslagna reglerna är att åtgärder som genomförs i ett företag i resolution inte ska medföra skatteeffekter som minskar möjligheten till en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet. I promemorian föreslås därför att det för företag i resolution ska införas undantag från bestämmelserna om beloppsspärr och undantag från bestämmelsen om uttagsbeskattning vid överlåtelser mot ersättning som understiger marknadsvärdet.

Resolutionsregelverket innehåller även bestämmelser om förebyggande tillsynsåtgärder, som syftar till att undvika att ett företag ska försättas i resolution. En sådan åtgärd är nedskrivning av relevanta kapitalinstrument. I promemorian föreslås att sådana nedskrivningar ska behandlas på samma sätt som ackord utan konkurs och skuldsanering.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 22 kap. 1 §, 37 kap. 22 § och 40 kap. 1 och 10 §§ ska ha
följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 40 kap. 20 § ska lyda ”Begränsningar vid
konkurs, ackord och nedskrivning av relevanta kapitalinstrument utanför
resolution”,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 22 kap. 14 § och 40 kap.
21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller vid uttag av en tillgång eller en
tjänst ur näringsverksamheten. Det finns bestämmelser om

- vad som avses med uttag i 2–6 §§,
- innebörden av uttagsbeskattning i 7 och 8 §§, och
- när uttagsbeskattning inte ska ske i 9–12 §§

14 §

*Om den skattskyldige är försatt i
resolution ska uttagsbeskattning
för uttag enligt 3 § inte ske med
anledning av överlåtelse under
resolutionen.*

37 kap.

22 §

Bestämmelserna i 21 § gäller
inte om det övertagande företaget
före fusionen eller fissionen hade
sådan bestämmande inflytande
över det överlåtande företaget som
anges i 40 kap. 5 §.

Bestämmelserna i 21 § gäller
inte om det övertagande företaget
före fusionen eller fissionen hade
sådan bestämmande inflytande
över det överlåtande företaget som
anges i 40 kap. 5 § *eller om det
överlåtande företaget var försatt i
resolution.*

40 kap.

1 §

I detta kapitel finns
– en huvudregel i 2 §,

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

- definitioner i 3–8 §§,
- bestämmelser om begränsningar i rätten till avdrag för underskott hos företag efter ägarförändringar i 9–19 §§,
- bestämmelser om begränsningar i rätten till avdrag för underskott vid konkurs och ackord i 20 och 21 §§,
- bestämmelser om begränsningar i rätten till avdrag för underskott efter överlåtelser av andelar i statliga kreditinstitut i 22 §,
- bestämmelser om avdrag efter ombildningar i 23 §, och
- hänvisningar i 24 §.

10 §

Vid ägarförändringar som innebär att ett företag får det bestämmande inflytandet över ett underskottsföretag inträder en beloppsspärr och en koncernbidragsspärr.

Beloppsspärren inträder dock inte om det företag som får det bestämmande inflytandet ingick i samma koncern som underskottsföretaget redan före ägarförändringen.

Beloppsspärren inträder dock inte om det företag som får det bestämmande inflytandet ingick i samma koncern som underskottsföretaget redan före ägarförändringen *eller om underskottsföretaget vid ägarförändringen var försatt i resolution.*

Koncernbidragsspärren inträder dock inte om ägarförändringen bara berör företag som före ägarförändringen ingick i samma koncern som underskottsföretaget.

21 a §

Om den skattskyldige får nedskrivning av relevanta kapitalinstrument utanför resolution enligt 6 kap. lagen (2015:1016) om resolution, ska avdrag för underskott minskas med ett belopp som motsvarar summan av de kapitalinstrument som skrivits ned.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

3 Bakgrund

Den 1 februari 2016 trädde lagen (2015:1016) om resolution i kraft. Den nya lagen aktualiserar vissa följdändringar i skattereglerna för företag. Denna promemoria behandlar sådana följdändringar.

Finanskriskommittén lämnade i juni 2014 sitt slutbetänkande Resolution – En ny metod för att hantera banker i kris, SOU 2014:52. Skatteverket anförde i sitt remissvar över förslagen i betänkandet att verket inte har några invändningar mot kommitténs förslag som sådana, men anser att det bör förtydligas vilka skatterättsliga anpassningar som krävs med anledning av det nya resolutionsförfarandet.

Promemorian är disponerad på följande vis. Först, i detta avsnitt, ges en kort beskrivning av och bakgrund till lagen om resolution. I avsnitt 4 finns inledningsvis principiella utgångspunkter för skatteeffekter för företag i resolution och därefter redogörs för de nu lämnade förslagen. I det fall Skatteverket i sitt remissvar har efterfrågat förtydliganden om vilka skatterättsliga anpassningar som krävs inleds skälen för förslaget med en beskrivning av verkets uppfattning i frågan. Om Skatteverket pekat på behov av ett förtydligande men slutsatsen blivit att ingen ändring bör göras har bedömningen ändå redovisats så långt som möjligt. En beskrivning av konsekvenserna finns i avsnitt 5. I avsnitt 6 återfinns författningskommentarer.

3.1 Resolution

Lagen om resolution bygger på krishanteringsdirektivet¹ som antogs slutligt i maj 2014. Genom lagen har i svensk rätt ett nytt förfarande, resolution, införts för vissa finansiella företag som hamnat i kris. Resolution är ett särskilt förfarande under statlig kontroll för rekonstruktion eller avveckling av finansiell verksamhet som bedrivs av sådana företag och ett alternativ till konkurs när en sådan skulle medföra stora samhällsekonomiska kostnader.

Krishanteringsdirektivet föreskriver ett ramverk för resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag samt vissa andra företag som ingår i samma koncern som sådana företag. Krishanteringsdirektivet syftar dock inte bara till att ge möjligheter att rekonstruera eller avveckla verksamheten i ovan nämnda företag utan även till att undvika att enskilda företag hamnar i problem som kan framtvunga resolution. I direktivet finns därför bestämmelser om resolution, om förberedelser för ett sådant förfarande och om förebyggande tillsynsåtgärder.

Det grundläggande syftet med resolution är att rekonstruera eller avveckla finansiella företag som fallerar utan att det inträffar betydande

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG, 2012/30/EU, och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

störningar eller avbrott i samhällsviktig verksamhet. Ett annat syfte med regelverket är att tydligt markera att oönskade effekter av ett överdrivet risktagande inte kommer att bäras av staten. Marknadsdisciplinen ska upprätthållas. Ytterligare ett viktigt skäl för en reglering är att skydda medel och tillgångar som tillhör insättare, investerare och kunder.

En princip i hela resolutionsförfarandet är att ägarna ska bära förluster först och fullt ut, före borgenärskollektivet. Detta görs i syfte att behålla den prioritetsordning som hade tillämpats om företaget i stället hade försatts i konkurs.

Resolution är ett alternativ till konkurs eller likvidation. När ett företag försätts i resolution övergår kontrollen över företaget till Riksgäldskontoret, som är den svenska resolutionsmyndigheten. Ägarnas rösträtt på bolagsstämman övertas av myndigheten. Äganderätten till aktierna påverkas dock inte i detta skede. Beslut om resolution medför också andra rättsverkningar, till exempel utmätningsförbud mot företaget.

För att verksamheten ska kunna fortgå, och allvarliga störningar i det finansiella systemet ska undvikas, måste den antingen överföras till en finansiellt stark aktör eller så måste företaget rekonstrueras. För dessa ändamål finns fyra resolutionsverktyg:

- *Försäljningsverktyget* innebär att myndigheten kan sälja inkråm och aktier i företaget till en privat förvärvare.
- *Broinstitutswerktyget* innebär att myndigheten kan överföra inkråm eller aktier i företaget till ett tillfälligt broinstitut som kontrolleras av myndigheten.
- *Avskiljandeverktyget*, som bara får tillämpas i kombination med något annat verktyg, innebär att myndigheten kan överföra inkråm som inte lämpar sig för omedelbar försäljning till ett tillgångsförvaltningsbolag som ska avveckla verksamheten över tid.
- *Skuldnedskrivningsverktyget* innebär att myndigheten kan skriva ned skulder i företaget och konvertera skulder till aktier.

Det finns även en del andra åtgärder som får vidtas enligt det nya resolutionsregelverket. En åtgärd som får vidtas i resolution är att ändra avtalsvillkoren i befintliga skulder som inte är säkerställda. Syftet är främst att snabbt stärka företagets likviditet för att säkra en långsiktig lösning. Det som får ändras är löptiden, räntans storlek eller räntans förfallodag. En annan åtgärd i resolution är beslut om att företaget inte ska fullgöra betalning eller leverans enligt ingånget avtal. Ett sådant beslut får bara gälla under en viss begränsad tid. Myndigheten får även under en begränsad tid förbjuda en borgenär att ta i anspråk säkerheter i företagets tillgångar eller en avtalspart att utöva rättigheter som följer av avtalet. Därutöver har Riksgäldskontoret även vissa befogenheter som bara får utövas i samband med ett beslut om resolution eller en resolutionsåtgärd, exempelvis att förbjuda aktieägarna att förvärva fler aktier, att säga upp avtal, att avnotera företaget eller att handelsstoppa utgivna finansiella instrument.

Riksgäldskontoret kan i stor utsträckning välja mellan de olika verktygen och åtgärderna utifrån bedömningen av vad som är bäst för att uppnå ändamålen med resolutionen.

Sverige har också valt att införa regler om de så kallade statliga stabiliseringsverktygen. De statliga stabiliseringsverktygen innebär att

staten antingen kan skjuta till kapital eller tillfälligt ta över ägandet i ett företag. Genom verktyget för tillfälligt offentligt ägande kan regeringen besluta att tillfälligt ta över ägandet av ett företag i resolution genom att göra en eller flera överföringar av aktier till staten eller ett av staten helägt bolag.

Utanför resolution kan tillsynsmyndigheten, vilket är Finansinspektionen, som en krisavvärjande åtgärd besluta om nedskrivning och konvertering av relevanta kapitalinstrument, det vill säga de kapitalinstrument (primärkapital och supplementärkapital) som utöver kärnprimärkapital används av banker och andra finansiella företag för kapitaltäckningsändamål. Huvudsyftet med en nedskrivning eller konvertering utanför resolution är att avhjälpa att företaget fallerar eller förhindra att det sannolikt kommer att falla och därmed också att undvika resolution.

4 Förslag till ändringar i skattelagstiftningen med anledning av resolution

4.1 Principiella utgångspunkter för skatteeffekter i resolution

Bedömning: Åtgärder som vidtas i resolution bör inte föranleda skatteeffekter som minskar möjligheten till en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet.

Skälen för bedömningen: Att resolution är ett allvarligt ingrepp framgår inte minst av de omfattande åtgärder som ska vidtas för att förhindra att företag hamnar i ett resolutionsförfarande. Resolution är dock ett förfarande som förhoppningsvis aldrig kommer att behöva tillämpas av någon medlemsstat inom EU. Förekomsten av ett heltäckande system för hantering av finansiella företag i kris minskar i sig riskerna i det finansiella systemet och minskar därmed även risken för att resolution ska behöva tillgripas. Eftersom det tydligt framgår att staterna inte förutsättningslöst kommer att täcka upp för överdrivet risktagande leder det till ett mer balanserat beteende och ett sundare risktagande från ägare och företagsledningar.

Syftet med resolution är att minimera samhällsskadliga effekter av att banker och andra finansiella företag kommer i kris samtidigt som det ska säkerställas att i första hand ägarna drabbas av de ekonomiska förluster som uppkommer. Med hänsyn till det allvarliga läge som har uppstått när resolution måste tillgripas bör som huvudprincip gälla att staten ska vara försiktig med skatteanspråk på företaget i resolution. Krav på skattebetalningar riskerar att ytterligare förvärra situationen och därmed också försvåra en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet.

Samma skäl föreligger emellertid inte vad gäller eventuella effekter för ägare, företagsledning och borgenärer. Med hänsyn till att ägarkollektivet

i första hand ska svara ekonomiskt för den uppkomna situationen finns det inte anledning att mildra eventuella skatteeffekter för dessa. Det finns å andra sidan inte heller någon anledning att, utöver vad som följer av dagens regler, ytterligare förvärpa situationen.

Utgångspunkten bör därför vara att åtgärder som vidtas under den tid som ett företag är försatt i resolution inte bör föranleda skatteeffekter som ökar de sammanlagda kostnaderna för resolutionen eller annars ökar risken för betydande störningar i samhällsviktig verksamhet.

4.2 Underskottsavdrag

4.2.1 Skatteverkets synpunkter

Skatteverket har påpekat att resolutionsverktygen kan komma att innebära överlåtelser eller ägarförändringar som medför att befintliga underskott helt eller delvis faller bort. Vid inkråmsöverlåtelser kan den så kallade lex Kockum i 14 kap. 17 och 18 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, bli tillämplig och vid aktieöverlåtelser kan en beloppsspärr enligt 40 kap. 15 § IL aktualiseras. Eftersom ett underskott representerar ett ekonomiskt värde för företaget i resolution bör det enligt Skatteverket vara intressant att belysa hur skattereglerna påverkar detta värde. Vidare bör det enligt verkets mening övervägas om ett företag i resolution ska behandlas som ett företag som är försatt i konkurs enligt 40 kap. 20 § IL. Det skulle i så fall innebära att inga underskott från tiden före resolutionen får dras av.

4.2.2 Lex Kockum

Bedömning: Det bör inte med anledning av resolutionsregelverket införas något undantag från reglerna om begränsning av underskottsavdrag vid överlåtelse av huvudsaklig del av näringsverksamheten till staten, kommun eller landsting.

Skälen för bedömningen: I 14 kap. 17 och 18 §§ IL finns bestämmelser om begränsning av avdrag för underskott när den huvudsakliga delen av näringsverksamheten överlåts till staten, ett landsting eller en kommun eller till ett bolag som till övervägande del innehas av ett sådant organ. Bestämmelserna brukar kallas för lex Kockum på grund av att de infördes i samband med att staten övertog Kockum AB:s varvsrörelse. När staten tog över ansvaret för verksamhetens skulder ansågs det stötande att det kvarvarande bolaget skulle få dra av underskott som härrörde sig från tiden innan överlåtelser. Skatteutskottet uttalade i sitt betänkande (bet. 1979/80:SkU13 s. 14) att med huvudsaklig del av verksamheten avses 80 procent eller mer.

Lex Kockum kan bli tillämplig inom ramen för resolution och då särskilt i samband med att broinstitutetsverktyget används.

Lex Kockum innebär att underskott i det avyttrade företaget inte får dras av följande år. Om 80 procent eller mer av verksamheten i ett finansiellt företag i kris, genom till exempel broinstitutetsverktyget eller

försäljningsverktyget, förs över till ett statligt företag ska företaget i resolution och vad som finns kvar däri normalt sett avvecklas genom konkurs eller likvidation. I och med att den huvudsakliga delen av verksamheten har lämnat företaget kan den mindre kvarvarande delen dessutom rimligen inte vara av sådan betydelse för samhällsekonomin eller den finansiella stabiliteten att den föranleder särskild behandling.

Det bör därför inte införas något undantag från bestämmelserna i 14 kap. 17 och 18 §§ IL med anledning av resolution.

4.2.3 Reglerna om avdrag för tidigare års underskott

Förslag: Vid en ägarförändring i resolution ska tidigare års underskott inte begränsas av beloppsspärren.

Nedskrivning av skulder i resolution ska inte leda till att befintligt underskott minskas. Däremot ska en nedskrivning av relevanta kapitalinstrument utanför resolution enligt 6 kap. lagen om resolution likställas med ackord och således medföra att befintligt underskott minskas i motsvarande utsträckning.

Bedömning: Vid en ägarförändring på grund av åtgärder utanför resolution bör det inte tillämpas några särskilda undantag från de nuvarande begränsningsreglerna.

Vid en ägarförändring i resolution bör koncernbidragsspärren tillämpas.

Avdrag för underskott bör inte begränsas under pågående resolution på det sätt som gäller för konkurs.

Gällande rätt

Regler om tidigare års underskott finns i 40 kap. IL. Kapitlet är uppbyggt med en huvudregel och efterföljande undantag från denna huvudregel. Huvudregeln innebär att underskott från tidigare år ska dras av senare år. Det är således fråga om en i grunden obegränsad carry-forward av gamla underskott.

De mest omfattande reglerna som inskränker rätten till avdrag för tidigare års underskott är de begränsningar som inträder när det har skett ägarförändringar. Begränsningarna sker i dessa fall i form av två olika spärrar: beloppsspärren och koncernbidragsspärren.

För att spärrarna ska träda in krävs att det har skett en ägarförändring. Bestämmelser om ägarförändringar finns i 40 kap. 10–14 §§ IL. Med en ägarförändring avses att någon annan får det bestämmande inflytandet över ett underskottsföretag. Med bestämmande inflytande avses att det uppkommer ett koncernförhållande enligt associationsrätten, det vill säga att ägandet uppgår till mer än 50 procent av rösterna i företaget. Definitionen utgår ifrån att det ska vara ett företag som äger ett annat företag, men spärrarnas räckvidd har utsträckts även till andra ägarförhållanden.

Beloppsspärren inträder när det bestämmande inflytandet erhålls av ett företag, en fysisk person, ett dödsbo, en utländsk juridisk person eller ett handelsbolag med sådana delägare. Detsamma gäller om det bestämmande inflytandet har erhållits genom att olika fysiska personer

gjort successiva förvärv under en femårsperiod med minst 5 procent vardera och tillsammans förvärvat mer än 50 procent. Det gäller även om sådana personer gjort förvärv genom ett företag som de äger, direkt eller indirekt. Beloppsspärren gäller inte om det företag som får det bestämmande inflytandet redan före ägarförändringen ingick i samma koncern som underskottsföretaget.

Bestämmelser om innebörden av beloppsspärren och koncernbidragsspärren finns i 40 kap. 15–19 §§ IL.

Beloppsspärren innebär att underskottsföretaget bara får behålla underskott som uppgår till dubbla köpeskillingen för att förvärva det bestämmande inflytandet. Utgiften för förvärvet ska minskas med kapitaltillskott som har lämnats till underskottsföretaget eller till ett annat företag i samma koncern under en tvåårsperiod före ägarförändringen. Detsamma gäller kapitaltillskott som i sig har medfört ägarförändringen. Det finns undantag från reglerna om avräkning när ägarförändringen skett genom ett kapitaltillskott som gäller om underskottsföretaget genom tillskottet tillförts tillgångar av verkligt och särskilt värde.

Koncernbidragsspärren inträder bara när det är ett företag som får bestämmande inflytande över underskottsföretaget, eller om ett underskottsföretag eller ett moderföretag till ett underskottsföretag får bestämmande inflytande över ett annat företag. Koncernbidragsspärren inträder dock inte om samtliga berörda företag även före ägarförändringen ingick i samma koncern.

Koncernbidragsspärren innebär att underskott från tidigare år inte får dras av mot koncernbidrag under en period om fem år efter ägarförändringen. Den tillämpas bara på det underskott som kvarstår efter tillämpning av beloppsspärren. Underskott från tidigare år får dock dras av mot koncernbidrag från företag som ingick i samma koncern som underskottsföretaget redan före ägarförändringen.

I 40 kap. 20 och 21 §§ IL finns bestämmelser om begränsningar av avdragsrätten för tidigare års underskott vid konkurs och ackord. När ett företag försätts i konkurs får underskott som uppkommit före konkursen inte dras av. Om konkursen avslutas genom att samtliga borgenärer har fått full betalning för sina fordringar får de underskott som uppkommit före konkursen dras av igen. Vid ackord utan konkurs eller skuldsanering ska underskottet sättas ned med ett belopp som motsvarar de skulder som fallit bort i samband med ackordet eller skuldsaneringen.

Skälen för förslaget

Själva beslutet om att försätta ett företag i resolution innebär bland annat att Riksgäldskontoret tar över ägarnas rösträtt vid bolagsstämman. En myndighet är inte ett företag enligt 40 kap. IL vilket innebär att kontrolltagandet i sig inte kan utgöra en sådan ägarförändring som innebär att beloppss- eller koncernbidragsspärren inträder.

Vid en avyttring av aktierna i ett företag i resolution kommer spärrarna för befintligt underskott att aktualiseras. Eftersom syftet med en försäljning i första hand är att hitta en långsiktig ägare som kan säkerställa den fortsatta driften av det krisande finansiella företaget torde det i princip alltid vara fråga om en ägarförändring. Förvärv av en kontrollpost av den storleken att ett reellt ägarinflytande kan säkerställas

kommer sannolikt alltid att innebära förvärv av det bestämmande inflytandet.

En ägarförändring kan uppkomma vid användning av såväl försäljningsverktyget som broinstitutswerktyget. Det är även teoretiskt möjligt att användandet av skuldnedskrivningsverktyget genom konvertering av skulder till aktier kan innebära en ägarförändring, om konverteringen är tillräckligt omfattande. Konvertering av vissa skulder, så kallade relevanta kapitalinstrument, till aktier kan enligt lagen om resolution även, som en förebyggande åtgärd, ske utanför resolution. Vidare finns det även genom de statliga stabiliseringsverktygen möjlighet för staten att, för ett företag som försatts i resolution, tillfälligt föra över ägandet av företaget till ett statligt bolag (verktyget för tillfälligt offentligt ägande).

Åtgärder som vidtas i resolution syftar till att hitta en lösning som innebär att verksamheten kan fortgå med minsta möjliga störningar i ekonomin som helhet. Befintliga underskott har ett ekonomiskt värde och blir därför en del av den kalkyl som görs av potentiella köpare. Ett företag som försätts i resolution kan vara i en sådan finansiell situation att det inte går att sätta ett positivt värde på företaget. Om köpeskillingen för aktierna är noll innebär beloppsspärren att hela underskottet försvinner i samband med förvärvet. För att inte försämra möjligheterna att hitta en långsiktig lösning på resolutionsförfarandet bör beloppsspärren inte inträda när det sker en ägarförändring under ett resolutionsförfarande. Det finns heller ingen risk att resolution kan användas som ett medel för skatteplanering med förlustbolag.

Samma hänsyn gör sig dock inte gällande till åtgärder som vidtas utanför resolution, det vill säga för företag som inte försatts i resolution. Om relevanta kapitalinstrument, som en åtgärd för att förhindra att ett företag riskerar att försättas i resolution, konverteras till aktier utanför resolution i den omfattningen att det sker en ägarförändring i det aktuella företaget utgör skatteeffekten av de underskott som faller bort en del av den kalkylerade effekten. I dessa fall finns det normalt ett anskaffningsvärde för aktierna, och då också ett underskott som får behållas, som antingen motsvarar de kapitalinstrument som skrivs ned eller har sin grund i den värdering av företaget som ska göras innan konvertering får ske.

När det gäller koncernbidragsspärren bör den inträda även vid åtgärder i resolution. Koncernbidragsspärren hindrar att förvärvade underskott utnyttjas omedelbart mot koncernbidrag. Den innebär således bara att ett fullständigt utnyttjande av underskotten skjuts på framtiden och är inte, som beloppsspärren, ett definitivt hinder mot att utnyttja underskott. För att inte befintliga underskott ska få alltför stor betydelse vid bedömningen av ett förvärv av ett företag i resolution bör koncernbidragsspärren tillämpas även i dessa fall. Koncernbidragsspärrens grundläggande syfte är trots allt att förhindra ägarförändringar som inte kan motiveras av affärsmässiga skäl. Även vid åtgärder som vidtas i resolution bör samhället ha ett intresse av att undvika ägarförändringar som enbart är skattebetingade. Det bör påpekas att om ägarförändringen föranleds av att företaget i resolution har överlåtits till ett broinstitut innebär koncernbidragsspärren bara att underskottet inte får utnyttjas mot koncernbidrag från broinstitutet. Om verksamheten visar överskott

kommande år kan underskottet utnyttjas mot det överskottet, även under pågående resolution.

Vidare bör befintliga underskott få behållas och utnyttjas under resolutionstiden. Till skillnad från konkurs så finns en uttalad målsättning att verksamheten i företaget under resolution ska kunna fortgå som normalt. Resolution ska därför inte likställas med konkurs vid tillämpningen av 40 kap. 20 § IL.

Ackord är en uppgörelse mellan gäldenären och en eller flera borgenärer om nedskrivning av skulder. En sådan uppgörelse kan utom konkurs komma till stånd frivilligt eller som offentligt ackord inom ramen för en företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion. Rättsverkan av ackord uppvisar stora likheter med vad som följer av skuldnedskrivningsverktyget. Det är i båda fallen fråga om en hel eller delvis nedskrivning av skulder som utan krav på motprestation förbättrar gäldenärens finansiella ställning. Nedskrivning av vissa skulder, så kallade relevanta kapitalinstrument, kan enligt lagen om resolution även ske utanför resolution, i syfte att undvika att det finansiella företaget behöver försättas i resolution. I dessa fall är det Finansinspektionen som i egenskap av tillsynsmyndighet beslutar om nedskrivning.

I konsekvens med förslaget om beloppsspärrens tillämpning är det lämpligt att nedskrivning av skulder behandlas på motsvarande vis, det vill säga att undantag från begränsning av underskott föreligger när åtgärden sker i resolution men inte när åtgärden efter beslut av Finansinspektionen vidtas utanför resolution. För att skuldnedskrivningsverktyget ska vara så effektivt som möjligt bör nedskrivning med stöd av verktyget inte föranleda att befintliga underskott minskas. Skälen mot en begränsning är dock inte lika starka utanför resolution och i dessa fall får det anses motiverat att en nedskrivning av skulder medför att underskotten sätts ned i motsvarande mån. Det gäller dock bara när det är fråga om en nedskrivning. Om det sker en konvertering av skulder till aktier har borgenärerna fått viss ersättning för att avstå sin fordran varför det inte bör likställas med ackord.

Lagförslaget

Förslaget föranleder ändringar i 40 kap. 1 och 10 §§ IL samt att en ny paragraf, 21 a §, införs i samma kapitel. Vidare ändras lydelsen av rubriken närmast före 40 kap. 20 § IL.

4.3 Uttagsbeskattning

4.3.1 Skatteverkets synpunkter

När de olika resolutionsverktygen leder till avyttringar får Riksgäldskontoret räkna av kostnader för förfarandet från den ersättning som ska tillfalla företaget i resolution. Enligt Skatteverket bör intäktsminskningen för företaget i resolution ses som en ersättning till en tredje part. Om företaget i resolution inte kan anses ha fått någon motprestation för ersättningen finns det risk för att tillgångarna i företaget anses överlåtna

till underpris. Uttagsbeskattning ska då ske, om det inte finns förutsättningar för en giltig underprisöverlåtelse.

4.3.2 Undantag från uttagsbeskattning vid resolution

Förslag: Överlåtelser från ett företag i resolution ska inte föranleda uttagsbeskattning.

Skälen för förslaget: Regler om uttag ur näringsverksamhet finns i 22 kap. IL. Av 22 kap. 3 § IL framgår att med uttag avses att den skattskyldige överlåter en tillgång utan ersättning eller mot ersättning som understiger marknadsvärdet utan att detta är affärsmässigt motiverat. Enligt 22 kap. 7 § IL ska uttag av en tillgång behandlas som om tillgången har avyttrats mot en ersättning som motsvarar marknadsvärdet (uttagsbeskattning).

En av de bärande principerna bakom resolutionsregelverket är att kostnaderna för resolution i första hand ska bäras av ägarna till det krisande företaget och i andra hand av dess borgenärer. Staten och skattebetalarna ska så långt som möjligt hållas skadeslösa. Bestämmelserna om att myndighetens kostnader för resolutionsförfarandet får räknas av från ersättning från en förvärvare, ett broinstitut eller ett tillgångsförvaltningsbolag är ett uttryck för denna princip.

Att myndigheten säkerställer ersättning för sina kostnader genom att ta den direkt från den ersättning som betalas till företaget i resolution bör inte leda till att uttagsbeskattning ska ske. Fråga uppkommer emellertid om det är enbart den situationen som ska undantas från uttagsbeskattning eller om det finns skäl för ett mer generellt undantag från den regel som medför att vissa överlåtelser kan föranleda uttagsbeskattning.

När det gäller uttagsbeskattning i resolution kan även värderingsreglerna i resolutionsregelverket innebära en ökad risk för att samma regel om uttagsbeskattning blir tillämplig. Den värdering som ska göras av företaget innan det försätts i resolution eller resolutionsåtgärder vidtas ska vara rättvis, väl avvägd och realistisk. Det motsvarar i huvudsak redovisningens krav på rättvisande bild. Samtidigt ska värderingen ske efter försiktiga antaganden, det vill säga med beaktande av försiktighetsprincipen. Värdering av finansiella företag kan vara mycket svårt och det gäller i synnerhet i en sådan krissituation som är för handen om det är aktuellt med ett resolutionsförfarande. Värderingarna måste göras med beaktande av den aktuella situationen. Syftet med försiktighetsprincipen är inte att undervärdera tillgångar och övervärdera skulder, men denna princip kan ändå, särskilt mot bakgrund av de svårigheter som finns med att värdera finansiella tillgångar i tider av oro i det finansiella systemet, innebära en risk för att tillgångar överlåts mot ersättningar som understiger marknadsvärdet, och således även en risk för uttagsbeskattning vid överlåtelser i resolution. En sådan risk kan försvåra en försäljning. Som en principiell utgångspunkt bör dock gälla att staten ska vara försiktig med sådana skatteanspråk på företag i resolution, för att situationen inte ska förvärras och för att inte försvåra en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet. När ett företag försätts i resolution övergår kontrollen över företaget till Riksgäldskontoret. Ett sådant

kontrolltagande minskar riskerna för att överlåtelse från företaget sker i syfte att föra över värden från bolaget.

För att inte riskera att ytterligare skattekrav på företag i resolution försvårar en lösning av situationen bör det därför införas ett generellt undantag från uttagsbeskattning till följd av överlåtelse när företaget är försatt i resolution. Det finns dock inte skäl att införa undantag från övriga bestämmelser om uttagsbeskattning.

Lagförslaget

Förslaget föranleder att 22 kap. 1 § IL ändras samt att en ny paragraf, 14 §, införs i samma kapitel.

4.3.3 Armlängdsregeln

Bedömning: Det behövs inte något undantag från armlängdsregeln med anledning av resolutionsregelverket.

Skälen för bedömningen: I 14 kap. 19 § IL finns bestämmelser om korrigerande av resultatet vid oriktig prissättning i internationella förhållanden. Av första stycket framgår att om resultatet av en näringsverksamhet blir lägre till följd av att villkor avtalats som avviker från vad som skulle ha avtalats mellan sinsemellan oberoende näringsidkare, ska resultatet beräknas till det belopp som det skulle ha uppgått till om de avvikande villkoren inte hade funnits med. Detta gäller dock bara under förutsättning att den som får ett högre resultat på grund av villkoren inte ska beskattas för detta i Sverige, att det är sannolikt att det finns en ekonomisk intressegemenskap mellan parterna samt att villkoren inte tillkommit av andra skäl än denna intressegemenskap. I 14 kap. 20 § IL anges när en ekonomisk intressegemenskap ska anses föreligga.

Ett beslut om resolution kan avse en internationell koncern och åtgärder som genomförs kan få effekter för moderföretag eller dotterföretag i andra länder. Alla resolutionsåtgärder ska dock baseras på den eller de värderingar som måste göras. Transaktionerna genomförs och övervakas av myndigheter i samtliga inblandade länder. Bedömningen är därför att gränsöverskridande transaktioner i resolution får antas genomföras till samma villkor som mellan oberoende näringsidkare i en motsvarande situation.

I och med införandet av resolutionsregelverket har det även införts en legal struktur för gränsöverskridande avtal om koncerninternt finansiellt stöd. De avtal som omfattas av den aktuella regleringen är sådana avtal som ingås när ingen av avtalsparterna uppfyller villkoren för ett tidigt ingripande, men som syftar till att möjliggöra stöd i situationer när någon av avtalsparterna uppfyller villkoren för tidigt ingripande. Bestämmelserna har införts i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersrörelse. Avtal som omfattas av regelverket ska efter anmälan godkännas såväl av tillsynsmyndigheten, i Sverige Finansinspektionen, som av respektive företags bolagsstämma eller motsvarande organ. Avtal om koncerninternt finansiellt stöd ingås frivilligt för att säkerställa hela koncernens

finansiella stabilitet. Krishanteringsdirektivet förutsätter att det givande företaget ska ges full insyn i det mottagande företaget innan avtal ingås samt att avtalet gagnar även det givande företagens egna intressen. Det givande företaget kan kräva ersättning för att det tillhandahåller finansiellt stöd. Dessa omständigheter får sammantagna anses borga för att villkoren i avtalen motsvarar vad som skulle ha avtalats mellan sinsemellan oberoende näringsidkare.

Sammantaget är bedömningen att det inte behövs införas något särskilt undantag från armlängdsregeln med anledning av resolutionsregelverket.

4.4 Uppskjuten beskattning vid vissa omstruktureringar

4.4.1 Skatteverkets synpunkter

Skatteverket har tagit upp frågan om tillämpligheten av andra regelverk som syftar till uppskjuten beskattning, exempelvis verksamhetsavyttringar och partiell fission. I dessa fall måste ersättningen vara marknadsmässig vilket enligt verket kan ifrågasättas vid användning av broinstitutsvärket.

4.4.2 Fusion och fission

Förslag: Om ett företag i resolution är det överlåtande företaget i en kvalificerad fusion eller fission ska kvarstående underskott inte begränsas av beloppsspärren.

Skälen för förslaget: Bestämmelser om beskattningen vid fusion och fission finns i 37 kap. IL. Med fusion avses att ett företags samtliga tillgångar och skulder tas över av ett annat företag varpå det överlåtande företaget upplöses, 37 kap. 3 § IL. Med fission avses i stället att det överlåtande företagens tillgångar och skulder tas över av två eller flera andra företag, 37 kap. 5 § IL. Om vissa villkor som anges i 37 kap. 11–15 §§ IL är uppfyllda anses fusionen eller fissionen som kvalificerad. Det övertagande företaget ska då i princip inträda i det överlåtande företagens skattemässiga situation. Bestämmelser om hur det ska gå till finns i 37 kap. 17–29 §§ IL. I 37 kap. 21–26 §§ IL finns regler om hur befintligt underskott ska hanteras. Av dessa regler framgår att kvarstående underskott hos det överlåtande företaget ska begränsas av beloppsspärren enligt reglerna i 40 kap. IL.

I avsnitt 4.2.3 lämnas förslag om att ett företag som är försatt i resolution inte ska minska befintliga underskott med anledning av ägarförändringar som sker i resolutionen. Detta i syfte att inte försämra möjligheterna att hitta en långsiktig lösning på resolutionsförfarandet. Motsvarande undantag bör införas i reglerna om kvalificerade fusioner och fissioner. Om en överlåtelse i resolution, med stöd av till exempel försäljningsvärdet, genomförs på ett sådant sätt att den utgör en kvalificerad fusion eller fission enligt inkomstskattelagens regler bör

befintliga underskott påverkas på samma sätt som om dessa omstruktureringsregler inte hade varit tillämpliga.

Lagförslaget

Förslaget föranleder ändringar i 37 kap. 22 § IL.

4.4.3 Verksamhetsavyttring och partiell fission

Bedömning: Regelverket om resolution innebär inte något behov av särskilda bestämmelser avseende verksamhetsavyttringar eller partiella fissioner.

Skälen för bedömningen: Bestämmelser om undantag från omedelbar beskattning vid verksamhetsavyttringar finns i 38 kap. IL. För att det ska vara fråga om en verksamhetsavyttring krävs att ett företag avyttrar samtliga tillgångar i näringsverksamheten eller i en verksamhetsgren till ett annat företag. Ersättningen ska vara marknadsmässig och lämnas i form av andelar i det köpande företaget. Ersättning kan även lämnas genom att det köpande företaget tar över ansvaret för skulder som hänför sig till tillgångarna. Vidare måste det säljande företaget vara skattskyldigt för åtminstone en del av den avyttrade verksamheten. Det köpande företaget måste vara skattskyldigt för motsvarande inkomst. Ersättningen får inte understiga summan av de skattemässiga värdena för de avyttrade tillgångarna.

Skatteeffekterna av en giltig verksamhetsavyttring är att det säljande företaget inte behöver ta upp ersättningen i den mån den överstiger de skattemässiga värdena. Anskaffningsvärdet för det köpande företaget ska anses vara ett motsvarande belopp som säljaren ska ta upp. I fråga om kapitaltillgångar ska säljaren inte ta upp någon kapitalvinst eller dra av någon kapitalförlust. Köparen inträder i stället i det säljande företags skattemässiga situation.

I 38 a kap. IL finns det regler om partiella fissioner. Från företagets sida är en partiell fission mycket lik en verksamhetsavyttring. Till skillnad från en sådan avyttring ska dock ersättningen vid en partiell fission tillfalla ägarna till det överlåtande företaget. Skillnaden mellan en kvalificerad fission och en partiell fission är att vid en partiell fission behåller det överlåtande företaget minst en verksamhetsgren och upplöses således inte när fissionen är genomförd. En partiell fission som uppfyller villkoren ska inte föranleda beskattning av det överlåtande företaget, av delägarna i det överlåtande företaget eller av det övertagande företaget.

Det kan konstateras att ersättningsfrågan inte skiljer sig åt mellan försäljningsverktyget, broinstitutswerktyget och avskiljandeverktyget. All prissättning vid överlåtelser från ett företag i resolution ska vara affärsmässig och ha sin grund i en värdering med hänsyn taget till förevarande omständigheter. Det får anses innebära, även om det finns svårigheter att värdera tillgångar i ett företag i samband med resolution, att priset på tillgångar eller aktier i ett företag i resolution som regel är marknadsmässigt.

Att överlåtelser från företag i resolution med automatik ska kvalificera till tillämpning av olika skatterättsliga omstruktureringsregler är inte självklart. Det föreslås ett undantag från uttagsbeskattning för att hindra tillkommande skatteuttag, bland annat av värderingsskäl och för att inte försvåra ett genomförande av resolutionsförfarandet. Det finns emellertid inte lika starka skäl att i särskild ordning undanta överlåtelser till marknadsmässigt pris från beskattning. Är förutsättningarna för en giltig verksamhetsöverlåtelse eller en partiell fission inte uppfyllda får överlåtelserna redovisas och beskattas enligt vanliga regler.

Som antyds ovan är det i dessa fall sannolikt inte prisets marknadsmässighet som brister på ett sådant sätt att förutsättningarna för giltig verksamhetsavyttring eller giltig partiell fission inte uppfylls. Snarare är det i stället kravet att ersättningen inte får understiga det skattemässiga värdet som inte uppfylls vid användandet av de resolutionsverktyg som innebär överlåtelser. Det bör påpekas att det inte är självklart att det alls kommer att utgå någon ersättning vid sådana överlåtelser. De skulder som tas över vid tillämpning av försäljningsverktyget kan överstiga tillgångarna. Den allmänna situationen kan alltså vara sådan att företaget bedöms som värdelöst.

Sammantaget är bedömningen att det inte behövs införas några särskilda bestämmelser avseende verksamhetsavyttringar eller partiella fissioner.

4.5 Ersättning vid sämre ekonomiskt utfall och andra ägarfrågor

Bedömning: Det saknas anledning att införa särskilda regler för beskattning av delägare och borgenärer i ett företag i resolution. De frågeställningar som kan dyka upp får lösas med stöd av allmänna regler.

Skatteverkets synpunkter

En ägare eller borgenär ska inte kunna få ett sämre ekonomiskt utfall av en resolution jämfört med om företaget i stället avvecklats genom konkurs eller likvidation. För att säkerställa detta ska bland annat utfallet bedömas i efterhand av en person som har en oberoende ställning i förhållande till offentliga myndigheter, inbegripet resolutionsmyndigheten, och företaget som ska värderas. Om utfallet av resolutionen blev sämre än vad som skulle ha blivit fallet vid en annan avveckling ska ersättning utgå. Skatteverket anser att det bör klargöras hur en sådan efterhandsgranskning påverkar tidpunkten för definitiv avyttring samt hur en eventuell ersättning ska hanteras skattemässigt.

Skälen för bedömningen

Enligt 44 kap. 7 och 8 §§ IL anses ett värdepapper avyttrat om företaget som gett ut det träder i likvidation eller försätts i konkurs. Av 44 kap. 26 § IL framgår att kapitalvinst ska tas upp det år avyttringen sker men

en kapitalförlust får dras av först när den är definitiv. Av nämnda 8 § andra stycket framgår även att när ett företag försätts i konkurs ska kapitalförlust på andelarna alltid anses som definitiv. Om kapitalvinstens storlek är beroende av någon händelse i framtiden och därför inte slutligen kan fastställas det år tillgången avyttras ska tillkommande belopp tas upp som intäkt det år storleken kan beräknas, 44 kap. 28 § IL.

Som tidigare nämnts (avsnitt 4.2.3) ska ett beslut om resolution inte likställas med konkurs med avseende på företagets underskott. Det finns även i fråga om beskattning av ägare och borgenärer skäl att göra samma bedömning. Det förefaller inte lämpligt att själva försättandet i resolution ska medföra att aktierna anses avyttrade. Beslutet om resolution och myndighetens kontrolltagande innebär rent formellt att aktieägarna inte längre får utöva sitt ägande vid bolagsstämman. Om avyttringstidpunkten infaller under resolution beror det i stället på att Riksgäldskontoret valt att vidta vissa åtgärder som medför att aktierna bytt ägare.

Om Riksgäldskontoret till exempel använder sig av försäljningsverktyget och avyttrar aktierna i ett företag i resolution till en extern köpare så kan en sådan avyttring resultera i en kapitalförlust för samtliga tidigare aktieägare. Dessa aktieägare kan dock fortfarande ha rätt till ersättning, om det, när resolutionsförfarandet är avslutat, konstateras att utfallet av resolutionen blivit sämre för aktieägarna än vad som hade varit fallet om företaget avvecklats på annat sätt. Frågan är då om denna möjlighet till ersättning i efterhand innebär att kapitalförlusten inte är att betrakta som definitiv. Bedömningen är att så inte är fallet. För avyttringsåret bör det gå att beräkna en slutlig kapitalförlust och den bör betraktas som definitiv vid den aktuella tidpunkten. En eventuell tillkommande ersättning beror på jämförelsen med utfallet i en konkurs och kan sannolikt inte på något sätt uppskattas redan i samband med avyttringen. Om det senare skulle konstateras en rätt till en sådan tillkommande ersättning får den betraktas som ett tillkommande belopp som ska tas upp det år den kan beräknas. Oavsett om en sådan ersättning kan anses falla in under ordalydelsen i 44 kap. 28 § IL eller inte torde det stå klart att det är en skattepliktig inkomst som antingen ska betraktas som en kapitalvinst eller som en annan inkomst i inkomstslaget kapital.

4.6 Ikraftträdande

<p>Förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 juli 2017.</p>

Skälen för förslaget: De nya reglerna bör kunna tillämpas så fort som möjligt. Det föreslås därför att de nya reglerna träder i kraft den 1 juli 2017.

5 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Syftet med resolution är att minimera samhällsskadliga effekter av att banker och andra finansiella företag kommer i kris. Syftet med de regler som föreslås i denna promemoria är att säkerställa att möjligheterna till en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet inte motverkas av skattekonsekvenserna av de ägarförändringar eller andra åtgärder som genomförs under förfarandet. Detta innebär att vissa transaktioner som enligt gällande regler skulle kunna utlösa beskattning undantas från beskattning.

I en situation där resolutionsverktygen används kan det dock ifrågasättas om det kommer att finnas några ekonomiska värden av betydelse att beskatta. Alternativet till att genomföra de transaktioner som skulle kunna utlösa beskattning under resolutionsförfarandet torde vara att i stället försätta företaget i konkurs eller låta det träda i likvidation. Förslaget bedöms därför inte ha några offentligfinansiella effekter.

Effekter för företag

Resolutionsregelverket bidrar till att minska risken att ett finansiellt företag hamnar i kris, och om en krissituation ändå inträffar, till att begränsa spridningseffekterna av detta. Förslagen i denna promemoria syftar till att säkerställa att möjligheterna till en framgångsrik utgång av resolutionsförfarandet inte motverkas av skattekonsekvenserna av de transaktioner som genomförs under förfarandet. Förslaget bidrar därmed till att resolutionsregelverket får avsedd effekt, vilket stärker finansiella företag och i förlängningen stabiliteten i det finansiella systemet, vilket gynnar alla företag.

De förslag som lämnas i denna promemoria innebär inte några nya eller utökade krav på företagen att upprätta, lagra eller överföra information, och påverkar därför inte företagens administrativa börda.

Effekter för myndigheter och domstolar

Förslagen i denna promemoria bedöms inte ha några konsekvenser för myndigheter eller för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

22 kap.

1 §

I paragrafen anges kapitlets innehåll. Ändringen är föranledd av den nya bestämmelsen i 14 §.

14 §

Paragrafen är ny. I paragrafen införs ett generellt undantag från uttagsbeskattning vid uttag enligt 22 kap. 3 § för företag som försatts i resolution. Undantaget förutsätter att det är fråga om överlåtelser i resolutionen. Uttagsbeskattning enligt övriga bestämmelser i kapitlet kan ske även för företag i resolution.

37 kap.

22 §

Ändringen i paragrafen innebär att om ett företag i resolution är det överlåtande företaget vid en kvalificerad fusion eller fission ska kvarstående underskott inte begränsas av beloppsspärren enligt reglerna i 40 kap.

40 kap.

1 §

I paragrafen anges kapitlets innehåll. Ändringen är föranledd av den nya 21 a §.

10 §

Ändringen i paragrafens andra stycke innebär att beloppsspärren inte ska inträda vid ägarförändringar av ett underskottsföretag som är försatt i resolution.

21 a §

Paragrafen är ny. I paragrafen införs en bestämmelse med innebörden att vid nedskrivningar av relevanta kapitalinstrument för företag som inte försatts i resolution ska avdrag för underskott minskas med ett belopp som motsvarar summan av de kapitalinstrument som skrivits ned.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.